

المَكْتَبُ التَّجَاوُزِيُّ لِلدَّعْوَةِ وَقَوَاعِدِ الْجَالِيَةِ بِالسُّبُحَةِ
අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය

කතෘ
මහ්මුද් රිදා මුරාද්

පරිවර්තනය:
මර්සම්

අධීක්ෂණය සහ සකස්කිරීම්:
මුහම්මද් නලීම් ඉස්සදින්

ප්‍රකාශකයෝ
කැඳවීමේ හා මහපෙත්වීමේ සහයෝගී කායාරාය
අල් රබ්වා - සමාජ ඒකකය
රියාද් - සවුදි අරාබියාව

ارادة علو الله تعالى

من الكتاب والسنة

අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය

මහ්මුද් රිදා මුරාද්

පරිවර්තනය:

මර්සම්

අධීක්ෂණය සහ සකස්කිරීම්:

මුහම්මද් නලීම් ඉස්සදික්

ප්‍රකාශකයෝ

කැඳවීමේ හා මහපෙත්වීමේ සහයෝගී කාය්ෂාලය

අල් රබ්වා - සමාජ ඒකකය

රියාද් - සවුදි අරාබියාව

අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ සාකච්ඡා

(අල්කුර්ආන් සහ සුත්තාන් ඇසුරෙන්)

SINHALES

سنهالي

පටුන

1. හැඳින් වීම..... 4

2.අල්ලාහ් යනු කවද?.....10

3.අල්ලාහ් සිටින්නේ කොහේද?..... 15

4. අනුමාන තර්ක..... 21

5.ෆර්අවන්ගේ තර්කය..... 51

6.අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය
පිළිබඳ සුන්තාන්වලින් සාකච්ඡා..... 54

7. වියතුන්ගේ අර්ථ කථන.....64

8.තබ් (සල්) තුමාගේ
සගයන්ගේ මතය.69

9.සුප්‍රසිද්ධ ඉමාම්වරු
හතරදෙනාගේ මතය..... 71

හැඳින්වීම

අපි ප්‍රශංසා කරන හා සරණ පතන අල්ලාහ්ට සියළු ප්‍රශංසාවයි! අපි ඔහුගේ සමාව හා මගපෙන්වීම සොයන්නෙමු. අපේම තරක හා පාපක්‍රියා වලින් ඔහුගේ ආරකණව පතන්නෙමු. අල්ලාහ් යමෙකු හරිමග යවන්නේද, කිසිවෙකුටත් ඔහුව තොමග යැවිය නොහැක. එසේම, අල්ලාහ් යමෙකු තොමග යවන්නේද කිසිවෙකුටත් ඔහුව හරිමග යැවිය නොහැක.

අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියෙකු තැනි බවටත් ඔහුට සගයෙක් තැනි බවටත් මම සාකෂි දරමි. තවද මුහම්මද් (සල්) තුමාණන් අල්ලාහ්ගේ වහලෙකු හා පණිවුඩ කරුවා බවටද මම සාකෂි දරමි. ඔහුගේ උම්මාහ් (පරපුර) වෙනුවෙන් අල්ලාහ් ඔහුට හොඳම ත්‍යාගයක් දෙන සේක්වා! තවද ඔහුගේ තත්ත්වය උසස් කරනු ලැබේවා! තවද ඔහුගේ සගයින්ට හා ඉදිරි පරම්වරා වන්ට “දින්”¹ ප්‍රචාරය කිරීමේදී ඔවුන්ගේ කැපවීම හා අවංකභව වෙනුවෙන් අල්ලාහ් ත්‍යාග දෙන සේක්වා!

¹ දින් යන අරුති යෙදුම ආගම ලෙස සාමාන්‍යයෙන් පරිවර්තනය කෙරේ. ඉස්ලාමීය පරිභාෂික යටතේ “ආගම” යනු ඉරිදා දිනයන්හි කිතුණු පල්ලියක දේශණාවකට සවන් දෙමින් පැයක් පමණ ගත කිරීමේ ක්‍රමයක් වේ. දින් යන වචනය පොදුවේ සම්පූර්ණ ජීවිත මාග්ගයක් යන අරුත දේ. එය සියල්ල එක්තැන් වූවකි :- එනම්, දේව විශ්වාසය, කැමැදීමේ ක්‍රියා, දේශපාලනය හා සෞඛ්‍යය ආදිය සම්පූර්ණව

මුස්ලිම්වරුන්ට අල්ලාහ් ගැන නිවර්දි ලෙස විශ්වාස කිරීම ප්‍රධාන ලෙස වැදගත් වේ. මෙලෙස විශ්වාසකිරීම ගැන නිවැරදි අවබෝධයක් තිබීම මුස්ලිම්වරයාට තම “රබ්”² වඩා හොඳින් හඳුනා ගැනීමටත්, මහුට වඩාත් බිය බැතිමත් වීමටත්, මහුව පිදීමට හා මහුට තිසි පූජ්‍යත්වයෙන් බැඳී සිටීමටත් උදව්වේ.

මෙම අවබෝධය දිව්‍යමය විශ්වාසයක් හා අල්ලාහ්ගේ අලංකාර නම් පිළිබඳ දැඩි විශ්වාසය තර කිරීමට උපකාරී වේ. එසේ විශ්වාස කිරීම ද නැමදීමකි. අල්ලාහ් පිළිබඳ එම විශ්වාසයක් සියල්ල හෝ කොටසක් හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම පැහැදිලිවම විශ්වාසය අත්හැරීමක් බවට පත්වේ.

පිළිවෙත් පවසා ඇත. මේ තිසා ඉස්ලාම් දිත් යනුවෙන් යෙදීම ආගම යනුවෙන් යෙදීමට වඩා උචිත වේ.

² “රබ්” යන පදය සමහරු “ස්වාමියා” ලෙස දක්වති. “ස්වාමියා” යන යෙදුම බයිබලයෙහි අල්ලාහ්ගේ වහලා වූ ඊසා නබි (යේසුතුමා) ගේ ස්වාමිත්වය හුවා දක්වයි. නමුත් එය උතුමාණෝ නායකයා හිමිකරු හෝ පාලකයා යන අරුත් දෙනවා මිස “රබ්” යන පදයෙහි අන්ත වැදගත් කම ඉදිරිපත් නොකරයි. “රබ්” යනු තිර්මානාවරයා, හැඩගස්වන්නා, සපයන්නා, සියළු සත්වයෝ මවුන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා යැපීම පවරනු ලබන හා ජීවය හා මරණය ලබාදෙන්නාය.

මෙම පොත, අල්ලාහ් මහුගේ අර්ෂ් හි මහුගේ අති උත්තම භාවයෙන් අරා සිටිය යන සත්‍යතාවය ස්ථිර කිරීමට කුර්ආන් හා සූත්තාහ් වලින් සාකෂි ඉදිරිපත් කරයි.

අල්ලාහ්ගේ උසස් බව තිත්‍ය උරුම බව “අහලුස් සූත්තාහ් වලේ ජමාඅත්” වරුන්ගේ අකීදා හෙවත් විශ්වාසය වුවද (neo - Jahmite)³ මෙම මාර්ගයෙන් බැහැර සිටින්නෝය.

කුර්ආන් හා සූත්තාහ් ග්‍රන්ථවල සත්‍යතාවය වැරදි ලෙස මප්පු කරන දාර්ශනික තර්කයන්ගෙන් මවුහු පොහොසත් වෙති. තවද අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම මප්පුකිරීමට මවුන්ට එම තර්ක අමුතු පරිවර්තනයන් දෙයි.

මවුහු, තබ් (සල්) තුමාගේ සගයන් හා අල්ලාහ්ගේ උසස් බව විශ්වාස කරන සුප්‍රසිද්ධ ඉමාමවරුන්ව මවුන්ගේ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් තොසලකනවා පමණක් තොව අල්ලාහ් අහස් හතට හා

³ Jahmites (ජහම්ට්ස්) යනු ජහම් බිත් සඟවාන්ගේ අනුගාමිකයෝය. මහු අල්ලාහ් අති උත්තමය, මහුගේ අර්ශ් මත සිටින්නෝය හා අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටින්නෝය යන්න ප්‍රතික්ෂේප කරන්නන්ගේ මතයට විරුද්ධ වූ ප්‍රධානියෙකි.

මහුගේ අර්ෂ් ට ඉහළින් සිටින බව විශ්වාසකරන සෑම කෙනෙකුටම "කුෆර්" හෙවත් දේව ප්‍රතිකෂේප කිරීම ආරූඪ කරති.

අල්ලාහ් අහස් හතට හා මහුගේ අර්ෂ්ට ඉහළින්ද මහුගේ සියළු සත්ත්වයන්ගෙන් වෙන්වද සටිත්තේය, යන විශ්වාසය අහ්ලස් සුන්නාහ් වල්-ජමාඅත් ගේ ප්‍රධාන අදහීමයි. එය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නා අනෙක් දිව්‍ය විශ්වාසයන්ද ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේය.

අල්ලාහ්ගේ ජීවිතවය හා මහුගේ දිව්‍යමය විශ්වය වැනි අදහිලි ක්‍රම විශ්වාස කිරීම "ෆිත්රා" එය ඉස්ලාම් සත්‍යයේ "දිත්", ලෙසත් අල්ලාහ් තමාගේ "රබ්" ලෙසත් හඳුනාගැනීමට අතදෙයි.

අහ්ලස්-සුන්නාහ් වල්-ජමාඅත් ගේ මුලධර්මයන්ගෙන් එකක් වන අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ විශ්වාසයට එවැනි විරුද්ධ මතවාදී විශ්වාසයන් පටහැනි වේ. අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ලෝකය දෙවියන්ගේය යන හින්දු විශ්වාසයෙන් එක් පැතිකඩකි.

⁵ ලෝකික විශ්වය හා මිනිසාට පෙනෙන දේවල්වලින් ඉහලම සත්‍යය අල්ලාහ් යන අල්ලාහ් පිළිබඳ සාරාංශය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක තීරනවෙයි.

තමුත් අල්ලාහ්ගේ ග්‍රන්ථය හා මහුගේ පණිවුඩකරුගේ සුන්තෘන් වලට බැඳී සිටින්නෙකු ලෙස විශේෂයෙන්ම දිව්‍යමය වශයෙන් ඇති විවිධ අනුමාන තර්කයන් වැරදි බව ඔප්පු කිරීම හා අනාවරණය කිරීම මගේ පරම යුතුකම යැයි මට සිතේ.

ඉතා උපකාරී වන ලෙස මම මේ පොතෙහි පාඨකයාට තේමාවට අදාළ පැහැදිලි ශුද්ධ ග්‍රන්ථවල සාකඡ්ඡා සපයා ඇත්තෙමි. මෙම පොතෙහි සැකිල්ල ග්‍රන්ථ දෙකක් මත පදනම් වී ඇත. අභාවප්‍රාප්ත උස්මාන් බිත් යුසුෆ් අල්-බාසාසී⁶ ගේ (අල්ලාහ් මහුට දයාව දක්වා අල්ලාහ්ගේ ෆර්දවුස් වෙත මහුව ඇතුළු කෙරේවා!) "ඉස්ලාත් උලුවුවු අල්ලාහ්" සහ මහාවාරිය අවාද් මන්සූර්ගේ "අර්ථමාන් අලල් අර්ෂ් ඉස්තවා" යන ග්‍රන්ථ දෙක වේ.

එම්. ආර්. මුරාඩ්
මුහර්රම් 1422

⁶ අල් - බාසාසී තම "ඉස්ලාත් උලුවුවු අල්ලාහ්" හෙවත් "අල්ලාහ්ගේ උසස් බව ඔප්පු කිරීම" යන ග්‍රන්ථය තුළින් සමහර පිරිසකගේ විශ්වාසය වැරදි යැයි පෙන්වා දුන් නිසා එම විශ්වාසයන් හිමි පිරිසක් විසින් මහු සාතනය කරනු ලැබුවේය. (අල්ලාහ් මහුට අල්ලාහ්ගේ මහා කරුණාව දක්වනු මැනවි!)

අල්ලාහ් යනු කවද?

වැදිලිමට සුදුසු එකම හා තමාගේ කැමැත්ත පරිදි පවතින, සියළුම දිව්‍යමය නාමයන් සහ මනහර, පරිපූර්ණ විශ්වාසයක් සතු සැබෑ දෙවියා අල්ලාහ්ය.

උතුම්වූ අල්ලාහ්, මහුගේ ග්‍රන්ථයෙහි තමාව හා මහුගේ පණිවුඩකරු මුහම්මද් (සල්) විසින් සිය දේශනවලදී (අල්ලාහ්ගේ තත්ත්වය) මනහර, ශ්‍රේෂ්ඨ හා උසස් ලෙස විස්තර කර තිබේ. කුර්ආනය අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය මප්පුකරන සාක්ෂිත්ගෙන් පිරී ඇත. "අහ්ලුස් සුන්නාහ් වල් ජමාඅත්" හි සියළුම ධාර්මික ප්‍රධානිහු අල්ලාහ්ගේ ලකෂණ පිළිබඳ දිව්‍යමය විශ්වාසයක් ඒවායේ අරුත් නොසගවා හා නොකඩවා පිළිගන්නා අතර අල්ලාහ් අහස් හතට ඉහළින් මහුගේ අර්ෂ් මත සිටින බවද මහුගේ සත්වයන්ගෙන් වෙනස් බවද විශ්වාස කරති.

අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ සාක්ෂි මෙම සංවාදයෙන් ඉදිරිපත් වෙන අතර එය විශ්වාස කිරීම මිනාසාගේ නිර්මාණය සමග ආවේණික ආගයක් ද වේ.

අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ සාකච්ඡා මෙම සංවාදයෙන් ඉදිරිපත් වෙන අතර එය විශ්වාස කිරීම මිනිසාගේ ආවේණික අංශයක් ද වේ.

අල්ලාහ්ගේ උසස් භාවය පිළිබඳ විශ්වාසය මිනිසාගේ ආවේණික දැනුම හා ස්වභාවික ගතිපැවැත්මෙහි කොටසක් වුවත් එය අදහස් හා දාර්ශනික තර්කවලට ලක්කරති. එසේ කරන්නේ මෙම ඉබේම වැටහෙන හා ස්වයං සාකච්ඡා දරණ සත්‍යය බොරුකිරීමටයි. මවුහු අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටි යැයි මජ්ජු කිරීමට ග්‍රන්ථවල ඇති සාකච්ඡා විකෘති කර ඒවායේ අරුත් වැරදි ලෙස මජ්ජු කර ඇත.

සියළුම උසස් දිව්‍යමය විශ්වාසයන් ස්වභාවිකම අති උත්තම දිව්‍ය විශ්වාසයට අයත් වේ. එනිසා ඒවා විශ්වාස කිරීම යනු අල්ලාහ්ගේ අති උත්තම භාවය පිළිබඳ විශ්වාස කිරීමයි. ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීම යනු අල්ලාහ්ගේ අති උත්තම භාවය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමයි.

අල්ලාහ් මහුගේ අර්ෂ් මත සිටින බවත් මහුගේ සත්ත්වයන් ගෙන් වෙන්ව සිටින බවත් විශ්වාස කරන සෑම කෙනෙක් ම අහස් සහ පොළව මහුගේ බවට විශ්වාස කළ යුතු වේ. අල්ලාහ් ඕනෑම දෙයක් මහුගේ කැමැත්තට කරන අතර මහුගේ සිතැති අනුව පාලනය කරයි.

අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම **Jahmits**⁷ (ජ්හම්ට්ස්) සහ මවුන්ගේ පරපුර විසින් වර්දනය කරන ලද විරුද්ධ මතවාදයන්ගෙන් මූලික එකකි. මෙය මුස්ලිම්වරුන් අවුලකට පත් කොට මුලාකරයි. මෙම දිව්‍යමය විශ්වාසය බොරුකිරීම, අල්ලාහ්ගේ "ඉස්තවා" මහුගේ අර්ෂ මත සිටීම යන විශ්වාස ප්‍රතික්ෂේප කිරීම දක්වා යයි. අල්ලාහ්ගේ අද්විතීය, සුවිශේෂ විශ්වාසයන් හා අලංකාර නම් ප්‍රකාශ වෙන කුර්ආනයේ පැහැදිලි ආයත් (පද්‍යයන්) සමග අල්ලාහ්ගේ දිව්‍යමය විශ්වාසයන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ගැටෙන බවට කිසිදු සැකයක් නැත.

අල්ලාහ් ගේ සුවිශේෂී වූ දිව්‍යමය ගතිගුණ අල්ලාහ් පිළිබඳ සංකම්ප්තය අන්තර් ගත කරන අතර සුපිරි බවක් අමුතුවෙන් එකතු නොකරයි. අහ්ලුස්-සුන්නාහ් වරුන් විසින් කිසිම අතිරේක අර්තයන් හෝ උපමා ගෙන හැර නොදක්වමින් ඒවාට එකඟ වනු ලැබේ. ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීම යනු පැහැදිලිවම ධර්මයට අගෞරව කිරීමක් හා කටකථාවක් පමණි.

⁷ Jahmits යනු අල්ලාහ්ට දිව්‍යමය ගතිගුණ නැති බවත් මහු සෑම තැනකම පවතින බවත් ඉගැන්වූ ජේම් බින් ෂෆ්වාන් නැමැත්තාගේ අනුගාමිකයකි.

අල්ලාහ්ගේ උසස් භාවය පිළිබඳ විශ්වාසයක් හා අල්ලාහ් කොහේ සිටින්නේද? යන ප්‍රශ්නය ගැන සාකච්ඡා කිරීම මේ පොතෙහි අරමුණයි. මේ සඳහා කුර්ආනයෙන් හා තබ් (සල්) තුමාගේ ලේඛිත සුන්නාත් වලින්ද මුල් කාලයේ ධාර්මික අතින් උසස් මුස්ලිම් ඉමාම් වරුන්ගේ සංස්කෘතිකවලිකුත් සාකෂිත් සපයා තිබේ.

අල්ලාහ් සිටින්නේ කොහේද?

අති උත්තම වූ අල්ලාහ් මහුගේ ගෞරවය හා අති උත්තම භාවය ඉහළ නැංවෙන ලීලාවෙන් අහස් හතට ඉහළින් ඇති මහුගේ අරෂ් මත සිටින්නේය.

අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය සඳහා කුර්ආනයෙන් සාකෂි

අති උත්තම වූ අල්ලාහ් විශ්වාස කරන්නන්ට අණකරන්නේ, මවුන්ගේ ආරාමුල් හා වෙනස්කම් වලදී මහුගේ පොත සහ මහුගේ පණිවුඩකරු තබ් (සල්) තුමාගේ සුන්නාත් වෙත යොමුවෙන ලෙසයි.

"තවද මබලා කවරකදී වුවද වෙනස්වුවත් එහි තීරණය පවතින්නේ අල්ලාහ් සමඟය" ⁸
තවද මහු මෙසේ කියයි

⁸ අල් කුර්ආන් 42:10

"තවද මබලා යම් කරුණක් ගැන මබලා අතරේම වෙනස් වෙන විට මබ අල්ලාහ් සහ අවසන් දිනය ගැන විශ්වාස කරන්නහු තම එය අල්ලාහ්ට සහ මහුගේ පණිවුඩකරුවෙක යොමුකරන්න."⁹

එනිසා උතුම්වූ අල්ලාහ්ගේ වදන් මෙන්ම මහුගේ පණිවුඩකරුවාගේ වදන්ද අවසන් හා තීරණාත්මක විනිශ්චය ලෙස සැලකේය යුතු වේ. "ඉස්තවා" හෝ වෙනත් දිව්‍යමය විශ්වාසයන් සමබන්ධව ඒවාට ඉහළින් විනිශ්චයක් හෝ තීරණයක් නැත.

ත්‍යාය වාදීන් සහ තුනතවාදීහු දිව්‍යමය පහළකිරීම් වලට හේතු බොහෝ උසස් බව ආගමික සත්‍යය පිහිටුවීමේ හේතුව අවධාරණය කරමින් ප්‍රකාශ කරති. කුර්ආනය සහ සුන්නාහ්වල සඳහන් පරිදි අල්ලාහ්ගේ උසස් බව හේතු වලට වඩා ඉහළ වේ.

සැබෑ විශ්වාසකරුවෝ තත්‍යය වාදීන්ට එරෙහිව, අල්ලාහ්ගේ අර්ෂ් අහස් හතට ඉහලින් ඇති බව විශ්වාස කරති. තවද අහස් හතද , පොළවද, ඒ අතර දේවල්ද මැවීමෙන් පසු උතුම්වූ මහුගේ මහා අර්ෂ් මතට නැගුන බව මවුහු විශ්වාස කරති

⁹ අල් කුර්ආන් 4:59

මහු (අල්ලාහ්) මෙසේ කියයි:-

" අති ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මබගේ "රබ්" සියළුම අසම්පූර්ණ දෙයින් හා කිපවුවලින් දුරුය." ¹⁰

"ශ්‍රේෂ්ඨ" යන්නෙහි පරිසමාප්ත අර්ථයෙන්ම "සියළුම දේට වඩා අල්ලාහ් උසස් හා සියළු සත්වයන්ට වඩා ඉහළ " යනුවෙන් සුපිරි වැදගත් කමක් ගෙන හැර දක්වයි. මෙම ආයාච වීග්‍රහකරමින් ඉබ්නුල්-කයිසිම් (අල්ලාහ්ගේ දයාව මහුට ලැබේවා!) මෙසේ කියා ඇත.

"අතීතයේ මෙන්ම වර්තමානයේදී සියළුම මුස්ලිම්වරු අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා අයදින විට හා මහුගේ උදව් සොයන විට මවුන්ගේ අත් අහස දෙස මසවති. මවුහු මවුන්ගේ අත් බිම බලා පොළව දෙසට වත් වමට හෝ දකුණු දෙසටවත් වෙතත් දිශාවකටවත් දිගු නොකරති. මවුහු මවුන්ගේ අත් ඉහළට දිගුකරන්නේ අල්ලාහ් මවුන්ට ඉහළින් ඇති බව දැනගෙනයි. තවද මවුහු යාඥාවේදී සුපුද්ද කරන විට "මාගේ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ස්වාමිනි, (රබ්) සියළු ම අසම්පූර්ණ දෙයින් හා කිපවුවලින් දුරුය" යි කියති.

¹⁰ අල්කුර්ආනය 87 : 1

සමහර වෙනස් කණ්ඩායම් විශ්වාස කරන පරිදි අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටි නම් ඉහත සඳහන් ආයාත "ශ්‍රේෂ්ඨ" යන්න වෙනුවට " මඛ වටා, මඛට යටින් හෝ සෑම තැනකම සිටින මඛේ ස්වාමියා" යනුවෙන් යෙදිය යුතුය.

"මවුන්ට ඉහළින් සිටින මවුන්ගේ "රඹ්"ට මවුහු බියබැතිමත්ය"¹¹ යයි අල්ලාහ් පවසයි.

මෙම ආයාත අපට ඉහළින් සිටින මලක්වරු ගැන පවසයි. තවද මවුන්ට ඉහළින් ආශිර්වාද කරන අති උත්තම අපගේ ස්වාමියා සිටින්නේය. කිසිම අවුලකට ඉඩනොතබා අල්ලාහ් මෙම ආයාතවෙන් අහස්හි (හෝ ස්වර්ගයේ) වැසියන් වන මලක්වරුන්ට ඉහළින් සිටින බව අවධාරණය කරයි.

"අර් රහ්මාන්"¹² මහුම අර්ෂ් මත තැඟි සිටින්නේය."¹³

¹¹ අල්කුර්ආන් 16:50
¹² අර් රහ්මාන් යනු අල්ලාහ්ගේ දිව්‍යමය ලක්ෂණයකි. මහුගේ අපරිමිත දයාව සියළු දේ මත දක්වන්නා යනුවෙන් එය කියැවේ.
¹³ අල්කුර්ආන් 20 : 5

"තවද සැබවින්ම මඬේ ස්වාමියා අල්ලාහ් ය. මහු අහස් සහ පොළව දින හයකින් නිර්මාණය කොට අර්ෂ් මත තැඟි සිටියේය." (අල්කුර්ආන් 7:54)

අල්ලාහ් මෙසේද පවසයි.

"අහස් වලට ඉහළින් සිටින්නා මඬට පොළව තුලට බැස යාමට සලස්වන්නේ නැතැයි මඬ සුරකෂිත ලෙස හැඟේද? නැතහොත් අහස්වලට ඉහළින් සිටින්නා මඬට එරෙහිව කුණාටුවක් නොඑවන්නේ යැයි මඬ සුරකෂිත ලෙස හැඟේද?"

(අල්කුර්ආන්67: 16,17)

ප්‍රසිද්ධ විචාරකයෝ "අහස්වලට ඉහළින් සිටින්නා" මහුගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය ඉහළ නැංවෙන පරිදි මහුගේ අර්ෂ් මත තැඟි ඇත්තේ අල්ලාහ් මිස වෙනකෙකු නොවන බව පිළිගනිති.

අනුමාන තර්ක

අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටින්නේ යැයි විශ්වාස කරන්නෝ තම තර්ක පහත සඳහන් ආයාතන් මත පදනම් කරගනිති,

"තවද මහු අල්ලාහ්‍ය, අහස් හිද පොළවෙහිද වැදිනු ලබන දෙවියා මහු මඬේ පුද්ගලික හා පොදු ක්‍රියාවන්

දත්තේය. තවද ඔහු ඔහු ඔබ ලබාගන්නා දේවල් දත්තේය." (6:3)

ඉමාම් සයිනුද්දීන් අල් - කර්මිට් අනුව මෙම ආයාච මෙසේ විග්‍රහ වේ.

අහස්හිද පොළවෙහිද "අල්ලාහ්" තමන් හැඳින්වෙන කෙනා ඔහුය. අහස්හිද පොළවෙහිද ඔහුව මේ තමන් හඳුන්වයි.

අහස්හිද පොළවෙහිද වැදිනු ලබන්නේ අල්ලාහ්ට බව කිව යුතුය. එනම් අහස්වල වැසියෝ ඔහුව වැදිති. පොළොවේ වැසියෝද ඔහුව වැදිති.

අල්ලාහ් තමා අහස්හිද පොළවෙහිද සිටින්නේ යැයි අදහස් කර තිබුණේ නම් එම ආයාච මෙසේ තිබිය යුතුය. (ඔහු අහස්හිද පොළවෙහිද සිටින්නේය.)

අල්ලාහ් ඔහුගේ අර්ෂ් මත සිටින බව ප්‍රතික්ෂේප කරන අය පහත සඳහන් ආයාච අනුමාන තර්කයක් ලෙස යොදා ගනිති. නමුත් මෙම ආයාච අල්ලාහ්ගේ දැනුම පිළිබඳ මිස ඔහුගේ පැවැත්ම ගැන තොකියවෙන තිසා ඔවුන්ගේ එම තර්කය තිෂ්ප්‍රභා වේ.

"අහස්හි ඇති සියල්ලද, පොළවෙහි සියල්ලද අල්ලාහ් දන්නා බව මඟ තොදකින්තෙහුද? තිදෙනෙකු අතර රහසක් නොපවතින්නේය. මන්ද, ඔහු ඔවුන්ගේ හතරවැනියාය. පස් දෙනෙකුගේ තම ඔහු ඔවුන්ගේ හයවැනියාය. ඊට අඩු ගනණක හෝ ඊට වැඩි ගණනක හෝ වෙවා ඔවුන් කොහේ සිටියත් ඔහු ඔවුන් සමගයි. එහිසා ඔහු ඔවුන් කම් දෙය ගැන අවසන් විනිශ්චය දිනයේදී ඔවුන්ට දැනුම් දෙයි. සැබැවින්ම අල්ලාහ් සියළු දේ ගැන හොඳින් දන්නේය."¹⁷

ප්‍රසිද්ධ විචාරයකයන්ට අනුව මෙම ආයාච අල්ලාහ්ගේ දැනුම, අහස්හිද පොළවෙහිද සියළු දේ කෙරෙහි බව ප්‍රකාශ කරයි. දිව්‍යමය දැනුම "ඔහු දන්නේය" යන වාක්‍ය කන්ඩය මෙම ආයාචෙහි දෙවරක් යෙදී තිබීමෙන් විග්‍රහ වේ. එනම්, උතුම් වූ අල්ලාහ් සැඟවුණ දේද ප්‍රසිද්ධදේද දන්නේය යන්නයි.

මෙම ආයාචෙහි, "අහස්හි ඇති සියල්ලද, පොළවෙහි ඇති සියල්ලද යනුවෙන් තැවතී තිබුණේ තම ඔවුන්ගේ තර්කය සැලකිල්ලට ගැනීමට ඉඩතිබුණි. තමුත් උතුම් වූ අල්ලාහ් පුන පුනා පැහැදිලිව දන්වන්නේ

¹⁷ අල්කුර්ආන් 58 : 7

සියළු දේ ගැන අති මහගේ දැනුම මිස මහගේ පැවැත්ම නොවේ.

ඉහත දැක්වෙන මවුන් සෑහීමකට පත් වෙන ආයාච අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටින බව ප්‍රකාශ කරයි. ඉබ්නු කසීර් තම ප්‍රකට විචාරකයා මෙම තර්කය තිෂ්ප්‍රභා කරන්නේ මෙසේය. " මෙම ආයාච මවුන්ගේ රහස් හා පුද්ගලික කතාබහද සිතිවිලිද අල්ලාහ්ට ඇසේ, යන තේරුම දෙයි."

අල් කුර්තුබ් ද මෙම ආයාච මෙසේ විග්‍රහ කර ඇත.

"අල්ලාහ් මවුන්ගේ පුද්ගලික මන්ත්‍රණයන් දැනී, අසයි, අල්ලාහ්ගේ දැනුම පිලිබඳ සත්‍යය මෙම ආයාචේ ස්ථිර කෙරෙන නිසා මේ බව මප්පුවේ."

අල් කාසිමි

තබ් තුමාගේ සගයන් අතරින් තම අනුගාමිකයින්ට අල්කුර්ආනයේ තේරුම කියාදුන් උගතුන් මෙම ආයාච අල්ලාහ් මහගේ අර්ෂ් මත සිටින තමුන් මහගේ දැනුමට සියල්ල අත්තර්ගත වේ" යනුවෙන්

විග්‍රහ කළහ. මෙම ආයාතේ භාෂා විශ්ලේෂණය පහත දැක්වෙන කරුණු මප්පුකරයි.

1) මෙ ආයාතේ ආරම්භක වචන අල්ලාහ්ගේ පිහිටීම (පවත්ම) තොව ඔහුගේ දැනුම පිළිබඳ කතා කරයි.

2) පුද්ගලික මත්ත්‍රණ හෝ රහස් කතාබහ මෙම ආයාතේ තේමාවයි. අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "නිදෙනෙකුගේ රහස්මත්ත්‍රණයක් නැත. මන්ද, ඔහු ඔවුන්ගේ හතර වැනියාය. තවද හතර දෙනෙකු නැත. ඔහු ඔවුන්ගේ පස්වැනියාය." මෙලෙස මෙහි තේරුම ඉතා පැහැදිලිව පෙන්වන්නේ අල්ලාහ්ගේ දැනුම ඔහුගේ සියළුම සත්ත්වයන් පිළිබඳ වන බවයි.

3) ඔවුන්ගේ රහස් කතාබහ ගැන ඔවුන්ට අවසන් මහා විනිශ්චය දිනයේදී දැන්වන බව අවධාරණය කරයි.

4) ආයාත අවසන් වන්නේ අල්ලාහ්ගේ දැනුම අවධාරණය කරමිනි.

5) අල්ලාහ් සූරා-අල්-මුජාදිලාහ් (58) පටන් ගන්නේ මෙම ආයාත ප්‍රශ්ණයක් ලෙස එහි පළමු ආයාතේහි කොටසකට යොදාගෙනය.

..... තම ස්වාමිපුරුෂයා ගැන ඔබ සමග වාදකරමින් අල්ලාහ්ට පැමිණිලි කරන ගැහැනියගේ වචන අල්ලාහ්ට ඇසෙයි. ඔබගේ දෙබස් අල්ලාහ්ට ඇසෙන අතර

සැබැවින්ම අල්ලාහ් සියල්ල අසන්නේය, සියල්ල දන්නේය.¹⁸

උතුම් වූ අල්ලාහ් පවසන්නේ තබ් (සල්) තුමාට පැමිණිලිකරමින් සිටි ගැහැනිය මහුට ඇසුණු බවද සැබැවින්ම ඇගේ ස්වෘමි පුරුෂයා සමග ඇගේ වාද කිරීමද ඇසුණු බවයි. තමුත් අල්ලාහ් මෙම ආයාචෙහි මහු මවුත් සමග සිටින බව කියා තැන.

6.පසු ආයාචෙ, අල්ලාහ් මහුගේ වහලුන්ගේ ක්‍රියාවන් ගැන හොඳින් දන්නා බව අවධාරණය කරයි. යමෙකුට අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටියැයි විශ්වාස කිරීමට සිදුවේ නම් මහු කිහිපු ස්ථාන වලද සිටින බව විශ්වාස කිරීම නොවැලැක්විය හැකිය. අල්ලාහ්ට එවැනි තනි ලකෂණයක් ආරූධ කිරීමට හැක්කේ උමතුචෙකුට පමණි. අල්ලාහ් මවුත් විසින් මහු පවරනු ලබන දේවලින් දුරුය.

තවද අල්ලාහ් මහුගේ අහස්හිද පොළවෙහිද සිටින ජීවීන් සමග මිශ්‍රවෙන බවද විශ්වාස කිරීමට සිදුවේ. එවැනි විශ්වාස "සියළු දේ දෙවියන්ය"¹⁹ යන විශ්වාසයට

¹⁸ අල්කුර්ආන් 58:1
¹⁹ අල්ලාහ් හා විශ්වය එකම දෙයක් බව විශ්වාස කිරීම:- (අහලුස් සුන්නාහ් වල් ජමාඅත් අවධාරනය කරන පරිදි) මෙම මතය අල්ලාහ්ගේ එකීය භාවය හා මහුගේ නිර්මාණයෙන් වෙන්වීම පිළිබඳ මූල ධර්මයට විරුද්ධය.

මග පෙන්වයි. එසේම දෙවියා මුස්ලිම්වරු අතර ශාරීරිකව සිටින්නේය යන මිත්‍යාව ගොඩනගයි. නමුත් අල්ලාහ් මවුත් විසින් මහුව පවරනු ලබන දෙයින් දුරුය.

උතුම් වූ අල්ලාහ්ව වටකිරීමට කිසිවක් හෝ මහුව අන්තර්ගත කිරීමට ස්ථානයක් හෝ තැනි බව සැබෑ විශ්වාස කරන්නන් පැහැදිලිවම සිත් තබාගත යුතුවේ. දැව් හා ස්ථාන (සත්වයෝ/ජීවීන්) වේ. අල්ලාහ් මහුවේ තිරීමාණවලට ඉහළ සිටී. තවද මහු ජීවයින් වෙන්ව සිටී. සියළුම දේ හා ජීවීන්ට මහුව උවමනා වේ. නමුත් මහුව කිසිවෙකුගේ උදව් උවමනා නැත.

යාඥාවේ "කිබ්ලා" ස්වර්ගයද?

මුස්ලිම් වරු තම අත් ඉහළට මෙවමින් යාඥාකරන්නේ අල්ලාහ් අහස් වලට ඉහළින් සිටින නිසාය. මෙම සත්‍යයට විරුද්ධ වෙමින් අල්ලාහ්ගේ උතුම්භාවය ප්‍රතික්ෂේප කරන අය, මුස්ලිම්වරු මෙසේ යාඥා කරන්නේ ස්වර්ගය යාඥාවේ කිබ්ලා නිසා බව ප්‍රකාශ කරති. මෙම ප්‍රකාශය මජ්ජු කිරීමටම කුර්ආනයේ හෝ සුන්නාහ් වල හෝ සාධක නැත. තබ්තුමාගේ සගයන් සමගද සැසඳෙනු නොලැබේ. මවුත්ව අනුගමනය කළ බැහැදුටුවත් සමගද නොසැසඳේ.

අල්ලාහ්ගේ ග්‍රන්ථයෙහි හෝ මහුගේ පණිවුඩකරුගේ සුන්නාහ් මාර්ගය තුළද සඳහන්ව නැත. "කිබ්ලා" යනු ඉස්ලාම "දින" හි මධ්‍යයයි. ස්වර්ගය යාඥාවේ කිබ්ලා වී නම් සියළුම මුස්ලිම්වරු විශේෂයෙන් තම මුස්ලිම් උම්මාවෙහි වියතුන් දැන සිටින්නට තිබුණි.

යාඥාවේ හා දුභා ප්‍රාර්ථනයන්හි කිබ්ලාහ් "කාබා" ය යන්න සාදා ගනු ලැබූ කරුණකි. දුභා හෙවත් ප්‍රාර්ථනා අවස්ථාවේදී කිබ්ලා ස්වර්ගය බවට ප්‍රකාශ කිරීම අතිමහත් "බිද්අත" (මිනිසුන් විසින් හදාගත් මත) යක් වේ. එසේම කුර්ආනය සහ සුන්නාවෙහි එකගතාවයට විරුද්ධ වීමකි. මුස්ලිම්වරුන්ට ඇත්තේ "කාබා" නම් වූ එකම කිබ්ලාවකි.

කිබ්ලා යනු මුස්ලිම්වරු සලාතය ඉටුකරන විට මුහුණ ලන දිශාවයි. අහස් (හෝ ස්වර්ගය) කිබ්ලාවී නම් අල්ලාහ්ගේ පණිවුඩකරු තම සගයන්ට මවුන්ගේ සලාත් හිදී එදෙසට මුහුණ ලන ලෙස අණකරන්නට තිබුණි. තමුත් මුස්ලිම්වරුන් යාඥාකරන විට ඉහළ බැලීම තහනම් වේ. ඒ වෙනුවට මවුන් සුජුද් කරන විට තම තලීල් තලය බිම ගැවෙන ස්ථානය දෙස අවධානය යොමුකළ යුතුයි. අල්ලාහ්ගේ පණිවුඩකරු මෙසේ අනතුරු අගවා ඇත.

"යාදාවෙහිදී උඩ බලන අය එය නතර කළයුතුය. තැනහොත් ඔවුන් අත්ධ වනු ඇත." (ග්‍රන්ථය: බුහාරි මුස්ලිම්)

කුර්ආන් ලියවිලිවල එවැනි අදහස්වලට ඉඩක් නොතබයි. උතුම් වූ අල්ලාහ් ඔහුගේ පණිවුඩකරුවාට හා ඔහුගේ උම්මාහ් අමතා සලාත් කරනවිට කඹාව දෙස මුහුණ පාන ලෙස විශේෂයෙන්ම මෙසේ අණකොට ඇත.

" නවද මබ කොහේ සිටියත් අවිහිංසාවේ දේවස්ථානය දෙසට මුහුණ ලත්ත." (අල්කුර්ආන් 2 : 150)

පසුව අල්ලාහ් මුස්ලිම් උම්මාහ්ව මෙසේ අමතයි:

"නවද මබ කොහේ සිටියත් මබේ මුහුණ ඒ දෙසට හරවත්ත."

ඉහත සඳහන් ආයාතද අල්ලාහ්ගේ උසස් භාවය මප්පුකරයි.

"යහපත් වදන් ඔහු වෙත පිළිගනු ලැබේ. නවද ඔහු යහපත් ක්‍රියා උසස් කරන්නේය." (අල්කුර්ආන් 35 :10)
මෙම ආයාතෙහි අල්ලාහ්ගේ පැහැදිලි වචන වල අල්ලාහ් ඔහුගේ සත්ත්වයන්ගෙන් වෙන්ව ඉහළ සිටින බව

දක්වන්නට "ඉහළතර්" යන පැහැදිලි ක්‍රියා පදය යොදා ඇත.

ක්‍රියාවන් "ඉහළ තැරීම" පිළිබඳ නබි (සල්) තුමාගේ වදන්ද ඇත. "සව්ල" හෙවත් ඉර මුදුනට පැමිණීමෙන් පසු පවතින කාලයෙහි උසස්භාවය පිළිබඳ විස්තර කරමින් ඔප්පුකර තිබේ. මහු මෙසේ කියයි.

"මේ ස්වර්ගයේ දොරටු ඇරෙන කාලයයි. මෙම කාලයේදී මාගේ හොඳ ක්‍රියාවන් අල්ලාහ් වෙත ඉහළ නගිනු ඇතැයි මම බලාපොරොත්තු වෙමි."

මෙම වාක්‍යයෙහි ඉහළට නගින යන ක්‍රියාපදය උතුම් වූ අල්ලාහ් වෙත හොඳ ක්‍රියාවන් යන බව පෙන්වා දෙයි. අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි.

"මලක්වරු හා අර්-රූහ් (පිරිවිල්) අල්ලාහ්වෙත, වසර පනස්දහසක් දීර්ඝ දිනයකදී, ඉහළ නගින්නෝය. (70:4)

අහස්හි අරක්ගත් මලක්වරුන් හා මවුන්ගේ ඉහළින් සිටින රබ්ගෙන් වෙන් කරන විශාල දුර තිර්මාණකරුගේ (අල්ලාහ්ගේ) උසස්භාවය ඔප්පු කරයි. අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි.

"අල්ලාහ් අහස්හි සිට පොළොව දක්වා කටයුතු පාලනය කරයි."

(අල්කුර්ආන් 32:5)

"එබැවින් ඊසා (පේසු)! මම මන මරණයට පත් කරමි. එසේම මා වෙත මන මසවන්නෙමි.", (අල්කුර්ආන් 32 : 5)

"මා වෙත මනව මසවන්නෙමි" යනුවෙන් අල්ලාහ් ඊසා (අලෙ) තුමාව අමතා ඇති නිසා අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටින්නේය යනුවෙන් විශ්වාස කරන අය "ඊසා දැන් කොහෙද?" යන ප්‍රශ්නයට කුමන පිළිතුරක් දෙන්නෙහුද? මවුත් මහු සෑම තැනකම සිටින්නේය. එසේ තැනිතම ස්වර්ගයේ සිටින්නේය." යනුවෙන් කියනු ඇත. මවුත් ඊසා සෑම තැනකම සිටී යැයි පවසන්නේ නම් අල්ලාහ් සෑම තැනකම ඇතැයි යන මවුන්ගේ මතය නිසා අල්ලාහ් සමග ඊසාව සමකිරීමට මවුන් මූලික ඇදහීම අත්හැරින්නෝය. මන්ද යත් එම මතය දෙවියා තවකෙනෙකුට සමාන කරන ක්‍රිස්තියානිවරුන්ගේ මත බැවිනි. කෙසේ වුවත් මවුත් ඊසා ස්වර්ගයේ සිටී යැයි කියයි නම් අල්ලාහ් මහුව ස්වර්ගයට මසවා ගන්නේ යැයි මවුන් එකඟ විය යුතුය. එනිසා අල්ලාහ් සිටින්නේ අහස්වලට ඉහළිනි. අල්ලාහ් පවසයි.

"සැබැවින්ම මඬේ රඹි අහස් හා පොළව දින හයකින් නිර්මාණය කළ තැනැත්තා වේ. පසු මහු අර්ෂ් මත "ඉස්තවා" තැගුණේය." (7:54)

මෙය උතුම්වූ අල්ලාහ්, මහුගේ අර්ෂ් මත මහුගේ "ඉස්තවා" පිළිබඳ සඳහන් කර ඇති කුර්ආන් ආයාතන් හතෙක් එකකි. අල්ලාහ්ගේ මහා අර්ෂ් අහස් හතට ඉහලින් ඇති බව අන්ලුස් සුන්නාහ් වරුන්හට ස්ථිරය. එමෙන්ම පොළව නිර්මාණයකොට එයට අවශ්‍ය දෑ සපයා අල්ලාහ් තම මහා අර්ෂ් මත තැගුණ බවද මවුහු විශ්වාස කරති.

මෙය වෙනත් විදියකට විශ්වාසකරන්නන් මෙම ආයාත වෙනත් අදහසක් ඇති බවට එල්ලගෙන සිටිති. අල්ලාහ්, මහුගේ අර්ෂ් මත සිටින බව ප්‍රතික්ෂේප කරමින්, සෑම තැනකම සිටි යැයි මත පළ කරති. අල්ලාහ් උතුම්ය, මවුන්ගේ පැවරීමවලින් බොහෝ දුරුය.

අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ සඳහන් සියළු හෝ බහුතර ආයාතන් ගෙන හැර දැක්වීමෙන් මෙම පොතේ පරිමාණය පමණක් වැඩිවේ. කුර්ආන්, පෙර ග්‍රන්ථ, හෝ මලක්වරුන් පහළ කළ (එවූ) බව කියවෙන "පහළ කළේමු" යන ක්‍රියාපදය අඩංගු ආයාතන්

කුර්ආනයේ 215 ක් පමණ ඇත. අල්ලාහ් තම උසස්භාවය සඳහන්වෙන වෙනත් බොහෝ වචනද භාවිතා කර ඇත. අල්ලාහ් පවසයි. "සැබැවින්ම අපි එය බලගතු රාත්‍රියේදී පහළ කළෙමු"

(අල් කුර්ආන් 97 : 1)

තවද මහු මෙසේ කියයි.

" අපි එය ආශිර්වාද ලත් රාත්‍රියේදී පහළ කළෙමු"
(අල්කුර්ආන් 44 : 3)

මහු මෙසේද කියයි :

"මෙය අප විසින් පහළ කරන ලද පරිච්ඡේදයකි. තවද එය අත්‍යවශ්‍ය කළෙමු."

මේවා සහ වෙනත් බොහෝ ආයාචන් මහුගේ පණිවුඩ කරුවන්ට මහුගේ ග්‍රන්ථ පහළ කළ උතුම් වූ අල්ලාහ් ය යන සත්‍යය මජ්ජු කරයි. පහත සඳහන් ආයාචද එය සනාථ කරයි.

" තවද මබගේ ස්වාමියාගෙන් මබ වෙත පහල කරන ලද දෙය සත්‍ය යැයිද එය බලසම්පත්තවූ සියළු ප්‍රශංසා හිමියාගේ මාග්ගයට පමුණුවන්නේ යැයිද දැනුම දෙන ලද අය දනිති." (අල්කුර්ආන් 34:6)

එවැනි මිනිසුන්ට, මුහම්මද් වෙත පහළ කරන ලද දෙය - එනම් ශුද්ධවූ ග්‍රන්ථය සහ සුන්නාහ් මහු වෙත පහළ කරනු ලැබ ඇත්තේ මවුන්ගේ රබ් මහුගේ "අර්ෂ්" මත සිටිය යන්න ස්ථිරය.

අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි.

"ශුද්ධ වූ ග්‍රන්ථය තම වහලුන් වෙත පහළ කළ අල්ලාහ්ටය සියළු ප්‍රශංසා හිමිවන්නේ" (අල්කුර්ආන්)

අල්ලාහ් මෙසේද පවසයි:

"තවද සැබවින්ම දැනුම මද බවින් මවුන්ගේ තපූරු අභිලාසයන් මගින් අතෙක් අයව තොමග යැවූ අය බොහෝය. සැබවින්ම ඔබගේ ස්වාමියා වැරදි කරුවන් ගැන වඩාත්ම හොඳින් දන්නේය. (අල්කුර්ආන් 6 :119)

ඉහත දැක්වෙන ආයාතව අනුව අල්ලාහ් මහුගේ අර්ෂ් මත සිටින්නේය; අහස් හතට ඉහළින් සිටින්නේය, යන්න ප්‍රතික්ෂේප කරන අය මවුන්ගේ "රබ්" ගැන තොදන්නේය. මවුහු වැරදිකරුවන්ද වෙති. අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි;

"මහය පළමුවැන්නා, අවසානය, නොපෙනෙනද, (සිය සත්ත්වයන්ට) සමීපම තැනැත්තා" (අල්කුර්ආන් 57:3)

උතුම් වූ අල්ලාහ් මෙම ආයාතෙන් මිනිසාට සමීපම තැනැත්තා මහු බවත්, මහුගේ අනන්තවූ දැනුම සියළු දේ ආවරණය කරන බවත් අවධාරණය කරයි.

වකු නිගමනය

දෙවියා පිළිබඳ මවුන්ගේ විග්‍රහය මජ්ජිම නිකාය කිරීමට මවුහු තනිතමාගේ සුන්තාන්වලින් වගන්තියක් ගෙන හැර දක්වති. එහිදී තනිතමා අල්ලාහ් මිනිසාට ඉතා සමීප බව විස්තර කරයි. මවුහු එය අල්ලාහ් සෑම තැනක සිටින්නේය යැයි වකු නිගමනයක් ලෙස මජ්ජිකරති. පහත දැක්වෙන්නේ ඒ පිළිබඳ සම්පූර්ණ හදිසයයි.

තනිතමා සමග මහුගේ සගයන් පිරිසක් ගමනක් යනවිට "අල්ලාහු අක්බර්" යනුවෙන් ශබ්දනගා කීවේය. මහු මවුන්ට "මිනිසුනි, නිශ්චිතවන්න. මබ අමතන්නේ බිහිරීමත් නොමැත්තෙකුටවත් නොවේ. මබ යඳිත තැනැත්තා මබලා සෑම කෙනෙකුටම තම සතාගේ බෙල්ලට වඩා සමීපය. මබ අමතන්නේ සියල්ල අසන, සමීපතැනැත්තාටය." (බුහාරි මුස්ලිම්)

තඛිතුමා අල්ලාහ් මවුන් සමීපයේ පැවැත්මෙන් සිටින බව මෙයින් පහදන්නේ නැතිබව පසක්වේ. නැතහොත් මහු මවුන්ට අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටියනුවෙන් පවසන්නට තිබුණි. තමුන් මවුන් මවුන්ගේ හඬ "අල්ලාහු අක්බර්" යනුවෙන් උස්කළ නිසා මවුන්ගේ ඇමතීම කෙසේ හෝ මහුට ඇසීමට හැකි බව තඛි තුමා කීවේය.

"වහලෙකු මහුගේ "රබ්"ට සමීපම අවස්ථාව සුපුද්ද කරනවිටයි" (ඉමාම් අහ්මද්) යනුවෙන් තඛිතුමා පසා ඇති වදන්ද මවුහු වැරදි ලෙස පහදති. මෙම හදිසයේ තේරුම අල්ලාහ් පොළව තුලද සිටින බවත් මිනිසුන්ට මහුට සමීපවීමට අවශ්‍ය මිනැම විටෙක සුපුද්ද කළ යුතුව පෙන්වන බවට මවුහු තර්ක කරති.

මෙම හදිසය පෙන්වා දෙන්නේ තම වහලුන් යාඥා කරන විට මවුන්ගේ සුපුද්හිදී කරන ආයාචනාවලට දැක්විය යුතු අල්ලාහ්ගේ පරම යුතුකමයි. තවද එම සමීප බව අල්ලාහ්ට යාඥා කරන විට මහු ඉදිරියේ මහුගේ ප්‍රසාදය පනා යටහත් බව පවත්වා ගැනීමක් වේ. වහලා මහුගේ "රබ්" ඉදිරියේ වඩ වඩාත් අවනත වන තරමට මහුව වඩාත් පූජනීය කරයි. එසේම මහු මහුට (අල්ලාහ්ට) ඒ තරමටම සමීප වෙයි.

තඹ තුමා මෙම හදිසයෙන් පෙන්වා දුන්නේ යාඥාව වහලා සහ ඔහුගේ රඹ අතර ප්‍රධාන සමබන්ධතාවය බවත් එම යටහත් බව හා අවනතවීම සුප්‍රද්ද් මගින් ඉතාමත් හොඳින් සිදුවන බවත්ය.

වෙනත් වචනවලින් පවසන්නේ තම යටහත්බව හා අවනතභාවය මිනිසාට තම "රඹ" ගේ සම්පයට ගෙනෙන අතර අල්ලාහ්ගේ යුතුකමට වඩාත් ගැලපෙන කාණ්ඩයට ඔහුව ඇතුලත් වීමට උදව්වේ. තඹතුමා ඔහුගේ අනුගාමිකයන්ට උපදෙස් දී ඇත්තේ මෙසේය. "එනිසා සුප්‍රද්ද් කරන විට උවමනාවෙන් අයදින්න." යනුවෙනි.

තඹතුමා විසින් උතුම්වූ අල්ලාහ් පවස්තේය යැයි කියා ඇති පහත සදහන් ශුද්ධවූ හදිසයේද අල්ලාහ්ගේ සෑම තැනහිම පවැත්ම පිළිබඳ තීරණාත්මක සාකඡියක් ඇතැයි මවුහු කියති.

"මම මගේ වහලාට ඔහු මා ගැන සිතන තරම් සම්පවෙමි. තවද ඔහු මාව සිහිකරන විට මම ඔහු සමග වෙමි. ඔහු මා සිහිකරන්නේ තම මම ඔහුව සිහිකරමි. ඔහු මාව සමුභයකදී සිහි කරන්නේ තම මම ඔහුව වඩා හොඳ සමුභයකදී සිහිකරමි. ඔහු මට අතක දුරට

කිට්ටුවක්නේ නම් මම මහුට බඹයක් කිට්ටුවෙමි. තවද මහු මා වෙත ඇවිදමින් එක්නේ නම් මම මහුවෙත ඉක්මන් අඩියෙන් එක්නෙමි.

(ග්‍රන්ථය : බුහාරි මුස්ලිම්)

ඉහත හදිසයේ පැහැදිලි තේරුම ගත්විට අල්ලාහ් එම ක්‍රියාවන් සියල්ල කරන බව පැවසිය හැකියැයි මවුහු තර්ක කරති.

"මම මහු සමග වෙමි" යන වාක්‍ය කණ්ඩය "මහු මා සිහි කරන්නේ නම්" යන වාක්‍ය කණ්ඩය පෙරටුකරගෙන යෙදී ඇති අල්ලාහ්ගේ මෙ වදන් දැනුම්දීමේ වගන්තියක් නොපිහිටුවන බව විද්‍යාමානය. අල්ලාහ්ට තමා මහුගේ වහලා සමග සිටින්නේ යැයි පැවසීමට උවමනා වී තිබුණේනම් "මහු මා සිහිකරන්නේ නම්" යන බලාපොරොත්තුවේ වාක්‍ය කාණ්ඩයක් එකතු කිරීමට අත්‍යවශ්‍යව තිබුණි. මෙම වාක්‍ය බන්ඩය යෙදීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ වහලාට මහුගේ (අල්ලාහ්ගේ) භජනය හා ආරක්ෂාව ලැබීමට වහලා මහුව සිහිකළ යුතු බවට කොන්දේසියක් වන බවයි. මෙහිසා වහලා තම "රබ්" විශ්වාසකොට මහුව සිහිකරන්නේ නම් අල්ලාහ් මහුව කිසිදිනක වට්ටන්නේ නැත. ඒ වෙනුවට මහුට උදව් කර ආරක්ෂා කරන්නේය. වෙනත් වචන වලින් පවසන්නේ නම් වහලා කොපමණ දුරට තම "රබ්" වෙත

ගොවන්තේද, එපමණ උදව්වක් මහුට මහුගෙන් ලබාගත හැකිවේ.

අල්ලාහ් අර්ෂ්මත, අහස්හතට ඉහලින් සිටින බව ප්‍රතික්ෂේප කරන අය පහත සඳහන් හදිසයද මවුන්ගේ විශ්වාසයට උදව්දෙන බවට තර්ක කරති.

"අල්ලාහ් පැවැසී යැයි අල්ලාහ්ගේ පණිවුඩකරු මෙසේ පවසා ඇත.

මගේ "වලී" ට සතුරු යමෙක් වේද මහු මගෙන් යුද්ධයක් බලාපොරොත්තු වේවා! මා වෙත මගේ වහලාට වඩාත් ගොවීමට හා මගේ ආදරය වැඩිපුර ලබා ගැනීමට, මහුට මා පවරා ඇති අනිවාර්ය තැමදීම ක්‍රියාවක් කිරීම හැර දෙයක් නැත. මා මහුට ආදරය කරන තුරු මාගේ වහලා ආගමික වතාවත් වල යෙදෙමින් මා වෙත ළඟා වෙයි. මහු අසන ඇසීම මා වනතුරු ද, මහු දකින දැකීම මා වනතුරුද මහු වැඩකරන දැන මා වනතුරුද, මහු ඇවිදින පය මාවනතුරුද; තවද මහු මාගෙන් ඉල්ලන්නේ නම් මා මහුට දෙමි. මහු මාගේ ආරක්ෂාව සොයන්නේ නම් මා මහුව ආරක්ෂා කරමි. විශ්වාස කරන්නෙකුගේ ජීවිතය ගැනීමට පසුබසින පරිදි මට අවශ්‍ය දෙයක් කිරීමට මා කිසිවිටකත් පසුබට නොවෙමි. මහු මරණයට අකැමතිය.

මා මහුව අප්‍රසාදයට පත්කිරීමට හෝ දුකට පත්කිරීමට අකැමතිය.

මෙම හදිසයේ පැහැදිලි තේරුම අල්ලාහ් තම වහලාගේ ශ්‍රවණයන් දෘෂ්ඨියන්, එසේම ඔහුගේ අතන් පයන්ද වන බවට මවුහු තර්ක කරති. එය මුස්ලිම්වරයෙක් විසින් අනුමත නොකෙරේ.

මෙම හදිසයේ යථා අර්ථ දැක්වීම එහි මතුපිට අර්ථයෙන් වසා දමා ඇත. "මාගේ වලී"⁴¹ට ඒදිර්වාදි වන යමෙක් වෙද, මහු මගෙන් යුද්ධයක් බලාපොරොත්තු වේවා! යනුවෙන් අල්ලාහ් එහි පවසයි. මෙම වගන්තිය මෙම හදිසයේ සැබෑ තේරුම ගෙනහැර දක්වන විශාල සාකෂියක් ලෙස පෙනීසිටියි. උතුම් වූ අල්ලාහ් ඔහුගේ ධාර්මික වහලාගේ සතුරාට විරුද්ධව යුද්ධ කරයි. මන්ද ඔහු මෙසේ පවසයි: (සැබැවින්ම ධාර්මික අය පමණක් ඔහුගේ අවුලියා⁴² වෙති.) මෙසේ අල්ලාහ්ට බිය බැතිමත්වන , කිකරුවන හා ආදරය කරන සෑම මුස්ලිම් කෙනෙක්ම උතුම්වූ අල්ලාහ්ගේ අවුලියා ගෙන් කෙනෙකි. වලී කෙනෙකුට සතුරු කමින් සලකන යමෙක් වෙද ඔහු අල්ලාහ් සමග යුද්ධයට බසින්නා වේ.

⁴¹ වලී යනු අල්ලාහ්ට ආදරයෙන් හා කිකරුභාවයෙන් බැදී සිටින විශ්වාස වශ්වාසවන්තයකි. අල්ලාහ්ද ඔහුට ආදරය කරයි, උදව් කරයි,

⁴² වලී යන්නෙහි බහු වචනය

වහලා හතුරාට එරෙහිව කටයුතු කරමින් මහුගේ ශ්‍රවණයද, දෘෂ්ඨියද අත් හා පාද යොදන විට අල්ලාහ් තම වහලාගේ අවයව ශක්තිමත්ව පණගන්වන්නට ඉදිරිපත් වේ.

"මම මහුගේ ශ්‍රවණයද දෘෂ්ඨියද ශක්තිමත් කරමි." යි සරලව පවසා අල්ලාහ් තෘප්තිමත් වන්නේ නැත. තම උපරිම උදව්ව ප්‍රකාශ කිරීමට මහුගේ වහලාගේ අවයව ලෙස මහුව රූපාලංකාරයෙන් විස්තර කරයි. එවැනි භාෂාවලාසයන් අරාබි ජාතිකයන් අතර ප්‍රචලිතය. මත්තුකාරයෙක් ගැන පවසන විට " මහු කණකි" යනුවෙන් පැවැසීම සිරිතකි. උදාහරණයක් ලෙස මත්තුකාරයෙක් මහුගේ මත්තු බැලීම හැකි උපරිම ආකාරයට සපුරාලීමට තම ශරීරයේ එක් අවයවයක් පමණක් තොව මුළු සිරුරම යොදාගනී. වෙනත් ආකාරයට පැවසුවහොත් බුද්ධි අංශය තම ඇස් මුළු රට පුරාම යැවිය" යි කියන විට එහි සාමාජිකයින්ගේ ඇස් උගුල්ලා රට පුරා විසුරුවන බව තොපවසයි. නමුත් එහි සාමාජිකයන් රට පුරා විසිරී සිටින බව එයින් අදහස් වේ.

උතුම් වූ අල්ලාහ් මහුගේ පණිවුඩකරු, මුහම්මද් (සල්) තුමාව "උලුල් හයිර්"⁴³ යනුවෙන්ද හඳුන්වයි. මෙම හදිසය පිළිබඳ අදහස් දක්වමින් ඉමාම් අන්-නව්ෆි මෙසේ අවධාරණය කරයි.

ඉහත දැක්වෙන හදිසය අල්ලාහ්ගෙන් තම වහලාට ඇති උදව් ගෙන හැර දක්වන භාෂා විලාසයක් ඇති හදිසයක් බව සුප්‍රසිද්ධ වියතුන්ද එකඟවී ඇත. මිනිසා අල්ලාහ්ට කීකරු නොවේ නම් මහුට අල්ලාහ්ගේ උදව් නොලැබෙන්නේය. මෙම කරුණ අල්ලාහ්ගේ වචනවලින්ද අවධාරනය වේ.

"මාගේ වහලා මා වෙත වඩාත් සමීප වීමට හා මාගේ ආදරය වඩාත් ලබාගැනීමට මා මහුවෙන නියමකර ඇති තැමදීමේ යුතු කම් හා ක්‍රියා පිළිපැදීම මිස වෙනත් දෙයක් නැත. මගේ වහලා මා මහුට ආදරය දක්වන තුරු පූජනීය ව්‍යාචනාවල යෙදෙමින් මාවෙත ඇදෙන්නේය. මා මහුට ආදරය දක්වන විට මහු අසන ඇසීම මාවෙමි. මහු දකිත් දැකීම මාවෙමි.

ෆිඅවුන්ගේ නර්කය

⁴³ අල්කුර්ආන් 9 : 60

විශ්වයටම "රබ්" අල්ලාහ්ගේ ඉසා පැවසූ විට ඊර්ෂ්වුත් තම ඇමති භාමාන්ට මෙසේ අණ කළේය;" ඔහු කීවේය; එමඟින් භාමාන්! ස්වර්ගයේ දොරටු වෙත ගො වි ඉසාගේ දෙවියා බැලීමට හැකිවන සේ උස කුළුණක් සාදන්න." ⁴⁴

ඊර්ෂ්වුත්ගේ මෙම වගන්තිය අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ පැහැදිලි සාකච්ඡාවක් සපයයි. අල්ලාහ් අහස් හතට ඉහලින් සිටින්නේ යැයි ඉසා ඊර්ෂ්වුත්ට පවසා තිබිය යුතුය. එසේ නැතහොත් "මොහු බොරුකාරයෙකි" යැයි ඊර්ෂ්වුත් ඉසාට දොස්පැවරුවේ කුමකටද? ඉසා පැවසූ දෙය ඔහු විශ්වාසකළේ නැත. අල්ලාහ්ගේ උසස් භාවය ප්‍රතික්ෂේප කළේය. ඔහුට ස්වර්ගයේ දොරටු වෙත ගොවි ඔහු විසින්ම දැක ගැනීමට ක්‍රමයක් අවශ්‍ය වූයේ ඒ නිසයි. අල්ලාහ් අහස්වලට ඉහලින් සිටින බව සැබැවින්ම ඉසා විශ්වාස කළේය. මන්දයත් අල්ලාහ් එහි පිට ඔහුව ඇමතුවේය. අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසාදයලත් ඉබ්‍රාහිම් අබ්‍රාහිම් මෙසේ පැවසුවේය; "අල්ලාහ් ඉසාව අමතන විට ඔහු අහස්වලට ඉහලින් සිට

⁴⁴ අල්කුර්ආන් 36,37

ආමතුවේය."⁴⁵ සුප්‍රසිද්ධ ඉමාම්වරු ඉහත සඳහන් හදිසය තම අදහස් දැක්වීමේදී මෙසේ අධ්‍යයන කරති;

ඉමාම් අද් දාරිම් ⁴⁶

උතුම් වූ අල්ලාහ් අහස්වලට ඉහලින් තම සත්වයන්ගෙන් වෙන්ව සිටින්නේය. යන කරුණ පිළිබඳ මුස්ලිම් පරපුර හා මුල් ජාතීන් අතර සැකයක් නොවීය. අල්ලාහ්ගේ ග්‍රන්ථය හා මහුගේ පණිවුඩකරුගේ සුන්නාහ්ට විරුද්ධව අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය ප්‍රතික්ෂේපකරන එකම තොමග ගිය කොට්ඨාශය⁴⁷ මෙයයි.

ඉමාම් ඉබ්නු කුසෙයිමාන්

අල්ලාහ්ගේ ග්‍රන්ථයෙන් අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ තවත් සාකච්ඡාවකට කන්දෙන්න. බුද්ධිමත් මිනිසුනේ. තම අවිශ්වාසය හා නපුරුකම පසෙක තිබියදී ඊර්ෂ්‍යාවත් මිනිසුන්ගේ මැවුම්කාරයා අහස්වලට ඉහලින් සිටින බව අවබෝධ කරගන්නේය. එනිසා මහු භාමාන්ට උස

⁴⁵ ඉමාම් බුහාරි
⁴⁶ මහා වියනෙකි. ඉමාම් අහ්මද්ගේ ශිෂ්‍යයෙකි. මහු වර්ෂ 200 දී පමණ උපත ලැබීය.
⁴⁷ ඉමාම් අද්-දාරිම් තම අදහස් දැක්වීමේදී අර්ථ දක්වන්නේ අහ්ලස් -සුන්නාහ් වල්-ජමාහත් විශ්වාසකරන දේට විරුද්ධව අල්ලාහ්ගේ උසස් භාවය ප්‍රතික්ෂේප කරන පිරිසක් සම්බන්ධවයි.

ගොඩනැගිල්ලක් තනන ලෙස අණකළේ එය මහුවිසින්ම සැකහැර දැන ගැනීමටයි.

ඉමාම් අස් සත්ජාහි

ෆිර්අවුන් අල්ලාහ් අහස්වලට ඉහලින් සිටින බව මුසාගෙන් දැනගත්තත් මුසා බොරු කියන්නේ යැයි චෝදනා කළේය. අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ විරුද්ධවන අය මෙම කරුණ තොදන්නේ ඔවුන්ට ෆිර්අවුන්ට වඩා අඩු බුද්ධියක් ඇති නිසාය.

අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ සාකච්ඡා

(සුන්නාහ් ඇසුරෙන්)

පිළිගත් සුන්නාහ් මෙන්ම අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසාදයලත් තඹතුමාගේ සගයින්ගේ වාරිත්‍රවලදීද, ඉමාම් හතර දෙනාගේ හා අනෙකුත් ධර්මිෂ්ඨ ප්‍රධානීන්ගේ ක්‍රියාවලදී අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය පිළිබඳ ආත්මීය, නිගමනාත්මක හා තාර්කික සාකච්ඡා අඩංගු වේ. උතුම්වූ අල්ලාහ් මහුගේ පණිවුඩකරුවාට ප්‍රසංශාකරයි. තවද මහුගේ සත්‍යාවය හා සත්‍යවාදී බව මෙසේ පවසමින් තහවුරු කරයි;

"මහුගේ සිනැහි පිළිබඳ මහු කතා කරන්නේද නැත. මහුවෙන පහළී කරනු ලබන්නේ දේවහෙළිදරව් පමණි. "

(අල්කුර්ආන් 53 : 4,5)

තවද අල්ලාහ් මෙසේ කියයි :-

"තවද, පණිවුඩකරු කුමක් අණකළේද, මබ එයට බැඳීසිටින්න. එසේම මහු කුමක් තහනම් කළේද, එයින් වළකින්න" (අල්කූර්ආන් 59:7)

තවද අල්ලාහ්ගේ පණිවුඩකරු මුහම්මද් (සල්) තුමා මෙසේ පැවසුවේය;

"සැබැවින්ම මට කුර්ආනය ද රට සමාන දෙයක් ඒ සමගම දෙනු ලැබ ඇත්තෙමි."

සුන්නාහ් යනු "ඡර්ආත්" හෙවත් ඉස්ලාමීය නීතියේ දෙවන මූලාශ්‍රයයි. ඉහත හදිසයේ තබ් (සල්) තුමා දක්වන කුර්ආනයට සමාන එකම දේ එය පමණි.

අල්ලාහ්ගේ උතුම්භාවය පිළිබඳ සඳහන් වාර්තා බොහෝ ඇත. පහත දැක්වෙන්නේ හදිස්වල වියතුන් විසින් සෑම කාලයකදීම සාකඡ් දරා ඇති පිළිගත් වාර්තායකය.

1) තබ්තුමා එතුමාගේ මක්කා සිට පේරුසලමට කළ වාරිකාව (අල්ඉස්රා සහ අල්මිහ්රාජ් හෙවත් පේරුසලමේ සිට ස්වර්ගයට නැගී ම වාර්තාකර ඇත. මහු මෙසේ කීවේය.

"පිබිරිල් මාව පහතම අහසට (ස්වර්ගයට) ගෙනගොස් එහි දොරටු පල්ලන්ගෙන් එහි දොරටු විවර කරන ලෙස ඉල්ලා සිටියේය. "මේ කවුදැයි මහුගෙන් අසන ලදී. මහු"පිබිරිල් " යැයි පිළිතුරු දුන්නේය. " මග සමග සිටින්නේ කවුද?" යි මවුහු විමසුවෝය. "මුහම්මද්" යැයි මහු පිළිතුරු දුන්නේය. මහු ආරාධනා ලැබ [සටින්නේදැයි](#) ස්වර්ගයේ දොරටු පල්ලන් මහුගෙන් විමසූ විට පිබිරිල් "මව" යැයි පිළිතුරු දුන්නේය. එවිට යම් කෙනෙක් "මහුව ඉහළින්ම පිළිගනිමු"යි සුභ පැතු වෙය. තබ්තුමා තවදුරටත් මෙසේ කීවෙය; "දොරටුව විවර වූ විට මම ඇතුළුවීමි. ආදම් මුණගැසුණෙමි. පිබිරිල් "මේ මගේ පියාය. මහුට සුභපතක්ත" යි කීවෙය. මා එසේ කළවිට ආදම් මට පෙරලා මෙසේ පවසමින් සුභ පැතු වෙය. "ධර්මිෂ්ඨ පුතුනි, ධර්මිෂ්ඨ තබ්තුමනි, මඟව පිළිගනිමි" පසුව පිබිරිල් දෙවන අහස්තලටය තැග්ගේය. එහි දොරටුපල්ලන් එහි දොරටු විවෘත කරන ලෙස ඉල්ලා සිටියේය.

සෑම අහසකදීම ඒවායේ දොරටු විවර කිරීමට පෙර එම ප්‍රශ්න කිරීම පුනපුනා සිදුවිය. තබ්තුමා සෑම අහසකම මහු දුටු දේ විස්තර කළේය. අවසානයේදී

මහුට අනිවාර්ය "සලාත්" නියම කළහ. සත්වැනි අහසට මහුව ගෙන යන ලදී.

මෙම පිළිගත් "මුතවාතිර්" ⁵³ හදිසය පැහැදිලි වචනවලින් පෙන්වා දෙන්නේ තබිතුමා මහුගේ "රබ්" වෙත අහසින් එකිනෙක මතින් නැගී ගෙන ගිය බවට අනුමාන තර්ක හා වැරදි අවබෝධ එක් කළ නොහැකි බවයි.

"මහ්රාජ් සහ ඉස්රා" බොරුවට මවා පෑමක් වත් සිහිතයක්වත් නොව සැබෑවක් බව "අහ්ලස් සුන්නාහ් වල්ජමාඅත්" විශ්වාස කරති. අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටින්නේ තම තබිතුමා හත්වන ස්වර්ගයට රැගෙන ගියේ මන්ද? අල්ලාහ් මහුට අනිවාර්ය යාඥාව හත්වන ස්වර්ගයේදී නොව පොළොවෙහිදී නියම කිරීමට තිබුණි.

2) තබි තුමා කිවෙයැයි අබ්දුල්ලාහ් බිත් ආමර් වාර්තා කළේය. "පොළොව මත සිටින්නන්ට දයාවන්තවන්න. එවිට අහස්වලට ඉහලින් සිටින්නා මඟට දයාවන්ත වනු ඇත.

(ඉමාම් අහ්මද්, ඉමාම් බුහාරි)

⁵³ පිළිගත හැකි හදිස් වර්ගයන්හි ශක්තිමත් එක මෙයයි.

3) තඹ තුමා කීවේයයි. අඬු හුරෙයිරා වාර්තා කළේය; "මරණයේ දේවදූතයෝ මරණයට පත්වන පුද්ගලයෙක් වෙත ලගාවෙති. මහු ධර්මිෂ්ඨ නම් මහුගේ ආත්මය මහු මෙසේ කියමින් ආමන්ත්‍රණය කරයි. "එම්බල යහපත් ආත්මය, යහපත් ශරීරයෙන් එළියට එන්න. මඬ පිළිබඳ සතුටු වී ඇති "රඹ" ගේ දයාවේ දැන්වීමෙහි ප්‍රීතිවන්න." දේව දූතයෝ ශරීරයෙන් ආත්මය එළියට එනතුරු මෙසේ සැනසුම් වදන් කියමින් සුව සලසති. පසුව මවුහු එය ස්වර්ගයේ දොරටු ඇරීමට අවසර සෙවීමට ඉහළ අහසට ගෙන යති. දොරටු පල්ලෝ "මේ කවුද?යි විමසති. "අහවලා"යි දේව දූතයෝ පිළිතුරු දෙති. දොරටු පාලකයෝ "එම්බල යහපත් ආත්මය. මඬව පිළිගන්නෙමු"යි කියති. මෙසේ ආත්මය වර්ණනා ලැබූ පසු අවසානයේදී අල්ලාහ් ඉහළ සිටින ස්වර්ගයට ගෙන යනු ලැබේ. (ඉමාම් අහ්මද්,අල්හකීම්)

උතුම් වූ අල්ලාහ් අහස් (ස්වර්ගයන්) හතට ඉහළින් සිටින ඛව ඉතා පැහැදිලිය. එසේ නැතහොත් ආත්මයන් සහ විශ්වාස කරන්නන්ගේ ක්‍රියාවන් අල්ලාහ් සම්පයට ස්වර්ගයන් ගෙන් ඉහලට ගෙනයන්නේ මන්ද?

4) තඹතුමා පැවසී යයි අඬු හුරෙයිරා (රලී) වාර්තාකළේය:

"අල්ලාහ් නම කාර්යයන් සඳහා සටන් වදින මුජාහිදීන්ට ජන්තාවෙහි තට්ටු සිය ගණනක් පිළියෙල කොට ඇත. ඒවා එකිනෙක අතර දුර "පොළව හා අහස අතර ඇති ප්‍රමාණයට සමාන වේ.

මබ අල්ලාහ්ගෙන් ස්වර්ගයට ඇතුළු වීමට ඉල්ලන විට උර්දුන් වෙත ඇතුළු වීම ඉල්ලන්න. මන්ද යත් එය ගැහි උල්පත් පැන නගින ජන්තාවෙහි හර්මැද ඉහලින්ම පිහිටා ඇති නිසයි. එයට ඉහලින් මහා කිරුණක අල්ලාහ්ගේ අර්ෂ් වේ.

(ඉමාම් බුහාරි, අබු දාවුද් සහ වෙනත්)

6) මුජාහිදයාහ් අස්-සහම් වාර්තා කළේය:

මට බැටළුවන් සහ උන් බලාගන්නා මෙහෙකාර ගැහැණු ලමයෙක්ද විය. දිනක් මම මගේ බැටළුවන් පරීක්ෂා කිරීමට පිටත්ව ගියවිට වෘකයෙක් උන්ගෙන් එකෙක්ව ගිලදැමා තිබුණි. මම කෘතකෂ්තයෙකු නිසා කෝප වී ගැහැණු ලමයාට පහර දුනිමි. පසුව මම තබ්තුමා වෙත ගොස් සිද්දිය කීවෙමි. මහු මාගේ ක්‍රියාවෙහි බරපතලකම ගැන මාව බීතියට පත්කළේය. "අල්ලාහ්ගේ පණිවිඩකරුවනි" මාගේ පාපයෙන් මිදීමට මම ඇය තිදහස් කරහරිත්තද්යි ඇසුවෙමි. " ඇයව මා වෙතට ගෙනෙන්නයි මහු කීවේය. මා එසේ කළ විට එතුමා

මහුගෙන් "අල්ලාහ් කොහේද?"යි ඇසුවේය. ඇය "ස්වර්ගයන්ට ඉහළින් සිටී" යැයි පැවසුවාය. ඉතික්ඛිති එතුමා "මම කවදැයි ප්‍රශ්න කළේය." එවිට ඇය "අල්ලාහ්ගේ පණිවුඩ කරුවා" යි පැවසුවාය. "ඇයව නිදහස් කරන්න. ඇය විශ්වාස කරන්නියකි" යැයි මට පැවසුවේය.

ජේයික් කලීල් අල් හර්රාස්ට අනුව ඉහත සඳහන් හදිසය උතුම්වූ අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය සනාථකරන අතර්ස සාකමියක් වේ. මෙහි තම වහල් මෙහෙකාරියට පහර දුන් මිනිසාට තම පාපයෙන් මිදීමට ඇයව නිදහස් කිරීමට උවමනා විය. තිබිතුමා අල්ලාහ් කොහේද? යන විශේෂ වූ ප්‍රශ්නය තෝරාගත්තේය. එවිට ගැහැණු මමයා ස්වර්ගයන්ට ඉහළින් තබනුමණි! යැයි නිවැරදි පිළිතුර දුන් පසු ඇය විශ්වාස කරන්නියක ලෙස තම කොට ඇගේ ස්වාමියාට ඇගේ නිවැරදි පිළිතුර මත ඇයව නිදහස් කරන ලෙස අණ කළේය.

අල්ලාහ් ස්වර්ගයන්ට ඉහළින් සිටින බවට ඉහත සඳහන් හදිසය ශක්තිමත් සාකමියක් තොවත්තේද? "අල්ලාහ් සෑම තැනම සිටින්නේය." යි තොදානුවන් කමින් පවස අයට වඩා ගොප්‍ය වහල් දැරිය තම ස්වාමියා වූ අල්ලාහ්ව හොඳින් දැන සිටියාය.

ඉහත හදිසය පිළිබඳ වියතුන්ගේ විචාර.

අල්හාෆිල් අත්තහාබී මෙසේ පවසයි. මෙසේ "අල්ලාහ් කොහේදැයි කාගෙන් විමසුවත් ස්වභාවිකවම ස්වර්ගයන්ට ඉහලින් සිටී" යනුවෙන් පිළිතුරු දෙන බව අපි දනිමු. ඉහත හදිසයෙන් අපිට ප්‍රධාන කාරණා දෙකක් මතුකරගත හැකිය.

- 1) "අල්ලාහ් කොහේද?"යි ඇසීමේ තීන්තානුකූලභව.
 - 2) "මහු ස්වර්ගයන්ට ඉහළින් සිටී" යන තිවැරදි පිළිතුර.
- මේ තිසා මේ කාරණා දෙක ප්‍රතික්ෂේප කරන කවුරු වුවත් තබී තුමාව විවේචනය කරති.

ඉමාම අද් දර්මි

යම් කෙනෙක් අල්ලාහ් ස්වර්ගයන්ට ඉහලින් සිටින බව තොදන්නේ නම් මහු විශ්වාස කරන්නෙකු නොවන බවට පැහැදිලි සාක්ෂි ඉහත හදිසයේ අඩංගුවේ.

අල් ජවයිනි

"අල්ලාහ් කොහේද? යන ප්‍රශ්ණයට "ස්වර්ගයට ඉහළින් සිටී" යනුවෙන් පිළිතුර දීමෙන් තබීතුමා තම සගයින් ඉදිරියේ වහල් මෙහෙකාර දැරිය විශ්වාසකරන්නියක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කළා පමණක් නොව සහතික කළේය. එනිසා තමා වැදිය යුතු දෙවියා කොහේ සිටීදැයි

නොදන්නා නැතැත්තාගේ හදවත දැනුමෙන් හා විශ්වාසයෙන් දියුණුකර ගත නොහැකිව අපූරේ ගිලී තිබෙනු ඇත.

ගරු අෂ්-ෂෙයික් තාසිරුද් -දින් අල් - අල්ලාහි (අල්ලාහ්ගේ දයාව ඔහුට ලබේවා!) මෙසේ පැවසීය;

අල්ලාහ්ගේ පණිවුඩකරුවා යමෙකුගේ ඊමාන් ගැන සාකච්ඡා නොදරන්නේද ඔහුට විපතයි. එමෙන්ම "අල්ලාහ් කොහේද?" යන ප්‍රශ්නය ඊමානයේ සාකච්ඡාක් ලෙස තබා (සල්) තුමා සැලකූ බව ප්‍රතික්ෂේප කරන අයටත් විපතයි! මෙම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ධර්මයෙන් තොමග යැමෙහි තරකම දෙය වේ.

7) තබිතුමා පැවසුවේ යැයි අබුහුරෙයිරා (රලී) වාර්තා කළේය; "ආශිර්වාද කරන, උතුම් වූ අපගේ "රබ්" සෑම රාත්‍රියකම අවසන් තුන්වැනි යාමයේදී පහතම ස්වර්ගයට බැස මෙසේ කියන්නේය. "මාව අමතන යමෙක් වෙද, මම ඔහුට ප්‍රතිචාර දක්වන්නෙමි. මාගෙන් යමෙක් යමක් ඉල්ලන්නේද, මා එය ඔහුට දෙන්නෙමි, මාගේ සමාව සොයන්නේද, මම ඔහුට සමාව දෙන්නෙමි" (බුහාරි, මුස්ලිම්)

"ආශිර්වාද කරන, උතුම් වූ අපගේ "රබ්"..... පහලට බැස ..." යන තබ්තුමාගේ වචන උතුම් වූ අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය හා උතුම්භාවය පැහැදිලිවම පෙන්වුම් කරයි. අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටින්නේ තම අල්ලාහ්ව හොඳින්ම දැනගන්නාවූ තබ් තුමා ට "අල්ලාහ් පහළට බැස" යනුවෙන් කීමටත් රාත්‍රියේ යාමයන්ගෙන් එක් යාමයක් වෙන්කොට හඳුනාගැනීමට කාරණයක් තිබීමටවත් අවශ්‍ය නොවන්නට තිබුණි.

මෙයට ඇත්තේ එකම පිළිතුරකි; ආශිර්වාද කරන උතුම් වූ අල්ලාහ් ස්වර්ගයන් හතට ඉහළින්ද මහා අර්ෂ් මතද සිටින්නේය.

8) අල්ලාහ්ගේ පණිවුඩකරු පැවසී යයි අබුහුරෙයිරා (රලි) වාර්තා කළේය; "මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාවන් වාර්තා කරන දේවදූතයන්ට අමතරව පොළවෙහි සැරිසරන දේවදූතයන් අල්ලාහ්ට සිටිති. උතුම් වූ අල්ලාහ්ව සිහිකරන මිනිස්සු කිණ්ඩායමක් දුටුවිට ඔවුනොවුනට "මෙහි එන්න. මඟලා සොයන දේ මෙහි තිබේ" යනුවෙන් කියා ගනිති. ඔවුහු ඔවුන්ව වටකරගනිති. එම මිනිසුන් විසිරීගිය විට දේවදූතයෝ අහසට නැගී යති. "ඔබ පිටත් වන විට මාගේ වහලුන් කුමක් කරමින් සිටියහද?"යි අල්ලාහ් ඔවුන්ගෙන් අසයි. නැතහොත්. හදිසයේ අනෙක් විස්තර අනුව අල්ලාහ් ඔවුනට වඩා හොඳින් පිළිතුර දැනගෙනත්

මවුන්ගෙන් මඬ කොහි සිට [එන්නෙහුද?](#)"යි අසයි. මවුහු
 "මඬව අමතන, මඬව උසස්කරන, මඬව ප්‍රශංසා කරන
 මඬේ ඒකීයත්වය ප්‍රකාශකරන හා මඬෙන් අයදින මඬේ
 වහලුන් වෙතින් එන්නෙමු"යි මවුහු පිළිතුරු දෙති."
 (ඉමාම් බුහාරි ඉමාම් මුස්ලිම්)

අල්ලාහ් සිටින ප්‍රදේශයට ළගාවීමට දේවදූතයින්
 ස්වර්ගයන්ට ඉහලින් නැගී යන ඛව මෙයින් පැහැදිලි
 වේ.

තඬි (සල්) තුමාගේ සගයින්ගේ මතය.

විශ්වාස කරන්නන්ගේ මව සෙයිතඬි⁶⁰ තම විවාහය
 පිළිබඳ තඬි තුමාගේ අනෙක් ඛිරිත්දැවරුන් සමග මෙසේ
 පූරසාරම් දෙඩුවෙයැයි අතස් වාර්තා කළේය.
 "මඬව තඬිතුමාට විවාහ කරදුන්නේ මඬගේ පවුල්වල
 අයයි. තමුත් මාව මහුට විවාහ කරදුන්නේ අහස් හතට
 (ස්වර්ගයන් හතට)!!!!ඉහලින් සිටින අල්ලාහ්ය.

⁶⁰ විශ්වාසකරන්නන්ගේ මව ලෙස හැඳින්වෙන සෙයිතඬි ඛිත්ත් රජ්ජව, තඬි
 (සල්) තුමා හිජ්රාවේ තුන්වති වසරේදී විවාහකරගත්තේය. ඇය තඬි තුමාගේ
 නිදහස් කරන ලද වහලෙකු වූ සැයිද් ඛිත් හාරිසාගේ ඛිරිදයි.

වෙනත් තැනක සඳහන් වන පරිදි ආය තබා (සල්) තුමාට මෙසේ කීවාය. "මාව මතට විවෘත කරදුන්නේ තම අර්ෂ්මත සිටින අර්-රහ්මාන්ය."

අබ්දුල්ලාහ් බිත් අබ්බාස්

මහු අයිෂා (රලී) සමග මෙසේ කීවේය; "තබ්තුමා වැඩියෙන්ම ආදරය කළ බර්ද මබයි. තබ්තුමා පවුලේවලට ආදරය කළේය. තවද අල්ලාහ් මබව වරදෙන් තිදහස් කිරීමට ස්වර්ගයන් හතට ඉහල සිට පිබිරිල් ගින්න (මහුගේ වදන්) පහළ කළේය.(ඉමාම් අහ්මද්)

අබ්බාක්ර් සිද්දික්

මුහම්මද් තබ් (සල්) තුමා අභාවයට පත් වූ අවස්ථාවේදී ජනයා අතර නොසන් තත්ත්වයක් සහ මරණය පිළිබඳ සැකයක් මතු විය. මහු මෙසේ පැවසුවේය; "මුහම්මද්ට වදමින් සිටි තැනැත්තාට මුහම්මද් මියගොස් ඇති බව දැන්වන්න. තමුන් අල්ලාහ්ව වදින තැනැත්තාට, අල්ලාහ් ස්වර්ගයන් ඉහලින් සදාකාලිකව අමරණීව සිටියන පුවත කියන්න. (අද්දාරිම් සහ වෙනත්)

ප්‍රසිද්ධ ඉමාම්වරු හතර දෙනාගේ මතය.

ඉමාම් අබ්බාහ්නි⁶⁴

⁶⁴ අබ්බාහ්නි සුප්‍රසිද්ධ ඉමාම්වරු හතර දෙනාගෙන් කෙනෙකි. මහු ස්ථිර නීති වේදියෙකි. (80 සිට 150)

අඬු මුනි අල් බල්කි වාර්තා කළේය.
 මාගේ "රඹ" ස්වර්ගයන්ට ඉහලින් ද නැතහොත්
 පොළොවෙහි සිටින්නේදැයි මා නොදනිමි."යි පැවසූ
 තැනැත්තෙකු ගැන ඉමාම් අඬු හනිෆාගෙන් ඇසුවේමි.
 අඬු හනිෆා; (අල්ලාහ්ගේ දයාව මහුට ලැබේවා!) එවැනි
 ප්‍රකාශයක් කරන තැනැත්තා ආගම අත්හැරියා වේ.
 මන්ද යත් උතුම් වූ අල්ලාහ් "අපරිමිත දයාවන්ත වූ මහු
 අර්ෂ් මතට තැග්ගේය"යි කියයි. තවකු අර්ෂ් ඇත්තේ
 ස්වර්ගයන්ට ඉහලින්. මම අඬුහනිෆාගෙන් මෙසේ
 ඇසුවේමි; "එවැනි පුද්ගලයෙකු අල්ලාහ් අර්ෂ්
 ස්වර්ගයන්ට ඉහලින් ඇතිබව ප්‍රතික්ෂේප කරයි නම් මහු
 ආගම අත හැරියා වේ."

(මරහුත් තහාවියාහ්)

යම් පුද්ගලයෙක් අල්ලාහ්ගේ අර්ෂ් කොහේදැයි
 තමා නොදන්නා බව පවසන්නේ නම් මහු ආගම අත්
 හැරියාවේ. එසේම යමෙක් අල්ලාහ්ගේ උසස්භාවය
 සහමුලින්ම ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද මහු ආගම අතහැරිය
 තැනැත්තෙකුට වඩා තරකය.

ඉමාම් මාලික්⁶⁶

⁶⁶ සුප්‍රසිද්ධ ඉමාම්වරු හතරදෙනාගෙන් කෙනෙක් වූ මාලික් බින් අතස් ස්රීර
 තිනි වෙදියෙක් හා සාම්ප්‍රදායික අයෙක් විය.(93-179 4)

අඛණ්ඩාත් බිත් තාගි වාර්තා කළේය; " මාලික් බිත් අතස් මෙසේ පැවසුවේය; "අල්ලාහ් සිටින්නේ ස්වර්ගයන්ට ඉහලිනි." නමුත් මහුගේ දැනුමෙන් මහු සියල්ල වටලන්නේය. මහුගේ දැනුම කිසිවක් අත නොහරියි.

ඉමාම් අෂ්-ෂාෆී ⁶⁸

ඉමාම් ෂාෆී පැවසීය; " මා බැඳී සිටින සුන්නාහ් වලටමය මට පෙර අයද බැඳී සිටියේ නාමිකව නම්; අල්ලාහ් හැර වැඩිමට සුදුසු කිසිම දෙවියෙක් නැත; මුහම්මද් අල්ලාහ්ගේ පණිවුඩකරුවාය; අල්ලාහ් සිටින්නේ ස්වර්ගයන්ට ඉහළ මහුගේ අර්ෂ් මතය; මහුට අවශ්‍ය සෑම විටකම මහු පහළම ස්වර්ගයට බසින්නේය, යන විශ්වාසයයි.

ඉමාම් ෂාෆී මෙසේද කීවේය :

"අල්ලාහ් මහුගේ අර්ෂ් මත මහුගේ ස්වර්ගයන් හතට ඉහලින් නැග්ගේය; යන්න හා මහුගේ සත්වයන්ගෙන් වෙන්වී සිටින්නේය යන්න ප්‍රතික්ෂේප කරන මිනැම කෙනෙක් කාෆිර් (අවිශ්වාස කරන්නා) වන්නේය. එවැනි

⁶⁸ අඛණ්ඩාත් මුහම්මද් බිත් ඉදිරිපි අෂ්-ෂාෆී, සුප්‍රසිද්ධ ඉමාම්වරු හතර දෙනාගේන එක් අයෙකි. නීතිවේදියෙකි. (150 -204)

පුද්ගලයෙක් තම වරද ගැන කණගාටු විය යුතු අතර මහුගේ විශ්වාස පිළිබඳ තොදන්නා බව පැවසිය යුතුය.

තයිසාබුර් හි ඡාගී විදුහලේ ඉමාම්වරයා වූ අබු බකර් මුහම්මද් අත් තබා පැවසීය; " අල්ලාහ්ගේ ගුණාංග හා අල්ලාහ් මහුගේ අර්ෂ් මත සිටින බව තොදන්නා ඉමාම් වරයෙකුගේ පිටුපස හිඳ මම යාඥා නොකරමි.

ඉමාම් අහමද් ⁷²

මහුගෙන් මෙසේ අසනු ලැබීය; " අල්ලාහ් සිටින්නේ මහුගේ සත්වයනගෙන් වෙන්ව හත්වැනි ස්වර්ගයට ඉහළ මහුගේ අර්ෂ් මතද? මහුගේ දැනුම හා බලය සෑම දෙයක්ම හා සෑම තැනක්ම වටලන්නේද? මහු මෙසේ පිළිතුරු දුන්නේය.

" සැබැවින්ම මහු මහුගේ අර්ෂ් මත සිටී. මහුගේ දැනුම කිසිවක් අතහොහරී"

⁷² අහමද් බිත් මුහම්මද් බිත් හත්බල් තැමැති මහා ඉමාම්වරයා "අහලස් සුන්නත් ගේ ඉමාම්", යන විරුදාවලිය ලැබුවේය. ඉමාම් අහමද් (අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසාදය මහුට ලැබේවා!) වරයෙක් වූ අතර කුර්ආනයේ ලියැවී ඇති අල්ලාහ්ගේ වචන ගෙන ඒවාය යනුවෙන් තම ජනතාවට අණකොට දැඩි අඬුවම් පැමිණ වූ කාලීන් අල් මාමුන්ගේ කාලයේ පැවති සාහාසික තත්වයන්හි ගොදුරක්ද වූවේය. (මෙසේ අණ කිරීමෙන් ක්‍රිස්තියානු වරුන්ගේ විශ්වාසයට සම කළේය.) මෙම විශ්වාසය අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළ ඉමාම් අහමද් හිරිහැර, සිරඅඩුම් හා වද වෙදනාවලට ලක් විය.

ඉහත දැක්වුණු සාකච්ඡා සියල්ල අතීතයේ මෙන්ම වර්තමානයේ මුස්ලිම් උමමාහ් උතුම් වූ අල්ලාහ්ගේ උසස් භාවය හා ශ්‍රේෂ්ඨභාවය පිළිබඳ විශ්වාසය සම්බන්ධයෙන් ඒකමතිකව සිටින බව ගෙනහැර දක්වයි.

තොමග ගිය කණ්ඩායම් අල්ලාහ් මහුගේ තීර්මාණයෙහි සැරිසරන්නේය යන වැරදි විශ්වාස නොවැළකි.

අල්ලාහ් මහුගේ අර්ෂ් මන හා හත්වැනි ස්වර්ගයට ඉහලින් සිටින බව මජ්සු කිරීමට මහුගේ (අල්ලාහ්ගේ) ගාමිහිරත්වයට ගැලපෙන පරිදි අහ්ලුස් සුන්නාහ්ගේ ඉමාම් "අහ්මද් බින් හන්බල් (අල්ලාහ්ගේ දයාව මහුට ලැබේවා!) මෙම විශ්වාසයට විරුද්ධව අවුරුදු එක්දහස් ගණනකට ඉහතදී ලියුවෙය; "අල්ලාහ් සෑම තැනකම සිටින්නේය යනුවෙන් පවස ජමහිසියව්ස් ගේ වරද මජ්සු කිරීමට මඟ අවශ්‍යනම්, මවුන්ගෙන් "කිසිවක් නොපැවති කාලයේ අල්ලාහ් පැවති බව සැබැවක් නොවේද? යනුවෙන් අසන්න."අල්ලාහ්ට පෙර කිසිවක් සැබැවින්ම නොවීය." යි කියන්නේද එවිට මවුන්ගේත් " අල්ලාහ් මහුතුල තීර්මාණය මැවුවේද? තැනහොත් මහුට පිටතින් මැවුවේද? යි අසන්න. ඉහත දැක්වෙන පිළිතුරු තුනෙන් එකක් තෝරා ගැනීමට පෙළඹෙනු ඇත;

- 1) අල්ලාහ් නිර්මාණය මහා තුලම මැවවෙය යනුවෙන් ජ්හම්මස් කියන්නේ නම් අවස්ථානුකූලව මවනු පිත්වරු, මිනිසුන් හා ජෙනාත් අල්ලාහ් තුල පීචත්වන බව කියමින් ආගම අතහැරිනු ලැබුවෝ වන්නේය.
- 2) අල්ලාහ්ගේ නිර්මාණය මහුගෙන් පිටත නිර්මාණය කර පසුව එහි සැරිසරන බව ජ්හම්මස් කියන්නේ නම් අල්ලාහ් කිවුටු හා කසල ස්ථානවලද සිටින බව පවසා අවස්ථානුකූලව ආගම අතහැරින්නේය.
- 3) තමුත් අල්ලාහ් මහුට පිටස්තරව "නිර්මාණය" නිර්මාණය කළේ යැයිද එහි කිසිදාක සැරිසැරුවේ නැතැයි ජ්හම්මස් කියන්නේ නම් මෙම පිළිතුර දීමෙන් මවුහු අහ්ලස් සුන්නාහ් සමග එක්වෙත් අතර එයින් මවුහු මවුත්ගේ වැරදි විශ්වාසයන් වැරදි බව පිළිගන්නේය.

අවසන් වශයෙන්, බලවත් අල්ලාහ් මහුගේ අතට පොළවේ සියළු දේ එක්කර ගන්නා බව සහ ස්වර්ගයන් මහු හකුලා ගන්නා බව දන්නා මුස්ලිම්වරයෙක්, අල්ලාහ් සෑම තැනකම හා පවතින බවට විශ්වාස කරන අය එවැනි ප්‍රකාශයන් කරන්නේ කෙසේදැයි පදුම වෙයි. එයට පහත සඳහන් ස්ථිර අවවාදය සාකෂි දරයි: අල්ලාහ් "පවසයි" "තවද මවුහු මහුට හිමිවිය යුතු ගො රවයෙන් අල්ලාහ්ට ගොරව කර තැන. මන්ද යත් අවසන් මහා විනිශ්චය දිනයේදී පොළව මහුගේ අතට එකතු කරගනු

ලබන අතර ස්වර්ගයන් මහුගේ දකුණතට හකුලා ගනු ලැබේ.

අල්ලාහ්ගේ උතුම් භාවය සඳහා සාකෂි වශයෙන් ඉහත සඳහන් ආයාච පමණක් වුවක් අල්ලාහ් මහුගේ ස්තවයන්ගෙන් වෙන්ව ස්වර්ගයන්ට ඉහලින් මහා අර්ෂ් මත සිටින බවට හොඳම ප්‍රමාණවත් වේ. මහුට ලැබිය යුතු ගෞරවය අල්ලාහ්ට පුද්ගලික අයට එය සැලැවිත්ම ප්‍රමාණවත් වේ"

අපි මහුව හමුවී අපව ජන්තාන්වේ මිත්‍රසුන් අතරට කැඳවන තෙක් අපව නිවැරදි මාර්ගයේ පවත්වන මෙන් අල්ලාහ්ගේන අයදීමු.

අවසානය